

NOTAT

12. marts 2024

Høringsliste for forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love

Ministerier

Beskæftigelsesministeriet
Undervisningsministeriet
Klima- Energi-og Forsyningsministeriet
Finansministeriet
Forsvarsministeriet
Indenrigs- og Boligministeriet
Justitsministeriet
Kirkeministeriet
Kulturministeriet
Miljøministeriet
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Skatteministeriet
Social- og Ældreministeriet
Statsministeriet
Sundhedsministeriet
Transportministeriet, herunder ligestilling
Uddannelses- og Forskningsministeriet
Udenrigsministeriet, herunder udviklingssamarbejde og nordisk samarbejde
Udlændinge- og Integrationsministeriet

Øvrige ministerielle parter

Arbejdstilsynet
Ankestyrelsen (Ligebehandlingsnævnet)
Banedanmark
Beredsskabsstyrelsen
Bygningsstyrelsen
Danmarks Statistik
Datatilsynet
Energistyrelsen
Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR)
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
Forsyningstilsynet
Geodatastyrelsen
Kystdirektoratet
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Slots- og Kulturstyrelsen
Miljøstyrelsen

Naturstyrelsen
Miljø- og Fødevareklagenævnet
Planklagenævnet
Rigsadvokaten
Rigsrevisionen
Sundhedsstyrelsen
Søfartsstyrelsen
Trafikstyrelsen
Vejdirektoratet
Forsvarskommando
Landbrugsstyrelsen
Styrelsen for dataforsyning og infrastruktur
Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU)

Regioner, kommunale organisationer og fællesskaber

Danske Regioner
Kommunernes Landsforening
Region Nordjylland
Region Midtjylland
Region Syddanmark
Region Sjælland
Region Hovedstaden

Alle kommuner

Københavns Kommune
Albertslund Kommune
Allerød Kommune
Assens Kommune
Ballerup Kommune
Billund Kommune
Bornholms Kommune
Brøndby Kommune
Brønderslev Kommune
Dragør Kommune
Egedal Kommune
Esbjerg Kommune
Fanø Kommune
Favrskov Kommune
Faxe Kommune
Fredensborg Kommune
Fredericia Kommune
Frederiksberg Kommune
Frederikshavn Kommune
Frederikssund Kommune
Furesø Kommune
Faaborg-Midtfyn Kommune
Gentofte Kommune
Gladsaxe Kommune
Glostrup Kommune

Greve Kommune
Gribskov Kommune
Guldborgsund Kommune
Haderslev Kommune
Halsnæs Kommune
Hedensted Kommune
Helsingør Kommune
Herlev Kommune
Herning Kommune
Hillerød Kommune
Hjørring Kommune
Holbæk Kommune
Holstebro Kommune
Horsens Kommune
Hvidovre Kommune
Høje-Taastrup Kommune
Hørsholm Kommune
Ikast-Brande Kommune
Ishøj Kommune
Jammerbugt Kommune
Kalundborg Kommune
Kerteminde Kommune
Kolding Kommune
Køge Kommune
Langeland Kommune
Lejre Kommune
Lemvig Kommune
Lolland Kommune
Lyngby-Taarbæk Kommune
Læse Kommune
Mariagerfjord Kommune
Middelfart Kommune
Morsø Kommune
Norddjurs Kommune
Nordfyns Kommune
Nyborg Kommune
Næstved Kommune
Odder Kommune
Odense Kommune
Odsherred Kommune
Randers Kommune
Rebild Kommune
Ringkøbing-Skjern Kommune
Ringsted Kommune
Roskilde Kommune
Rudersdal Kommune
Rødovre Kommune
Samsø Kommune

Silkeborg Kommune
Skanderborg Kommune
Skive Kommune
Slagelse Kommune
Solrød Kommune
Sorø Kommune
Stevns Kommune
Struer Kommune
Svendborg Kommune
Syddjurs Kommune
Sønderborg Kommune
Thisted Kommune
Tønder Kommune
Tårnby Kommune
Vallensbæk Kommune
Varde Kommune
Vejen Kommune
Vejle Kommune
Vesthimmerlands Kommune
Viborg Kommune
Vordingborg Kommune
Ærø Kommune
Aabenraa Kommune
Aalborg Kommune
Århus Kommune

Foreninger, organisationer m.v.

3F – Fagligt Fælles Forbund
92-gruppen
Advokatrådet
Akademikerne
Akademirådet
Arkitektforeningen
Asfaltindustrien
Better Energy
Biogas Danmark
BL – Danmarks almene Boliger
Blik- og Rørarbejderforbundet
Brancheforeningen Cirkulær
Byggeskadefonden
Byggesocietetet
Bygherreforeningen
Bæredygtigt Landbrug
Camping Outdoor Danmark
CO-industri (Centralorganisationen af industriansatte i Danmark)
COWI
Cyklistforbundet
Danmarks Fiskeriforening PO

Danmarks Frie AutoCampere
Danmarks Idrætsforbund
Danmarks Naturfredningsforening
Dansk Arbejdsgiverforbund
Dansk Arkitektur Center
Dansk Blindesamfund
Dansk Camping Union
Dansk Design Center
Dansk Ejendomsmæglerforening
Dansk El-Forbund
Dansk Entomologisk Forening
Dansk Erhverv
Dansk Fjernvarme
Dansk Fåreavl
Dansk Industri
Dansk Industri – Byggeri
Dansk Journalistforbund
Dansk Jægerforbund
Dansk Kyst- og Naturturisme
Dansk Metal
Dansk Miljøteknologi
Dansk Mode og Textil
Dansk Sejlunion
Dansk Standard
Dansk Træinformation
Danske Advokater
Danske Arkitektvirksomheder
Danske Handicaporganisationer
Danske Havne
Danske Juletræer - træer & grønt
Danske Kloakmestre
Danske Landskabsarkitekter
Danske Malermestre
Danske Maritime
Danske Shipping- og Havnevirksomheder
Dansk Solcelleforening
Danske Tegl
Danske Udlejere
DANVA - Dansk Vand- og Spildevandsforening
De Samvirkende Købmænd
Det Centrale Handicapråd
Det Danske Spejderkorps
Det finansielle ankenævn
DGI
DHI
Dommerforeningen
Drivkraft Danmark
DTL Danske Vognmænd

Ejendom Danmark
Elretur
Erhvervsflyvningens Sammenslutning
Erhvervslejernes Landsorganisation
European Energy
Eurowind Energy
F-Camping
Fagbevægelsens Hovedorganisation
Feriehuseudlejernes Brancheforening
Finans Danmark
FOA – Fag og Arbejde
Forbrugerrådet Tænk
Forbundet Arkitekter og Designere (FAOD)
Foreningen af Lystbådehavne i Danmark
Foreningen af Rådgivende Ingeniører
Friluftsrådet
FSR - Danske Revisorer
Fødevareforbundet NNF
Gavnø Slot
Grakom Arbejdsgivere
Grakom – Kommunikationsindustrien
Green Power Denmark
Grundejernes Investeringsfond
Handelsflådens Arbejdsmiljø- og Velfærdsråd
Hedeselskabet
HK/Danmark
HOFOR
HORESTA
Justitia
Klimabevægelsen
Kolonihaveforbundet
Komiteen Bæredygtig Kystkultur
Landbrug & Fødevarer og Mejeriforeningen
Landdistrikternes Fællesråd
Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur
Landsforeningen Landsbyerne i Danmark
Landsforeningen Praktisk Økologi
Lederne Søfart
Malerforbundet i Danmark
Maskinmestrenes Forening
Metroselskabet og Hovedstadens Letbane
Moesgaard Museum
Movia
Nationalpark Thy, sekretariatet
NOAH Friends of the Earth Denmark
Nuuday A/S
Parcelhusejernes landsforening
RealDania

Rådet for Bæredygtigt Byggeri
Rådet for Større Bade- og Vandsikkerhed
Sammenslutningen af Danske Småøer
Sammenslutningen af Mindre Arbejdsgiverforeninger i Danmark
Serviceforbundet
SMVdanmark
Sund & Bælt
TDC Net A/S
TEKNIQ Arbejdsgiverne
Teknisk Landsforbund
Tele Industrien
Vikingskibsmuseet
Økologisk Landsforening
Ørsted

Selvstændige statslige virksomheder

DanPilot
DSB
Energinet, herunder Energinet Eltransmission og Energinet Gastransmission

Uddannelses/forskningsinstitutioner

Aalborg Universitet
Arkitektskolen i Århus
Danmarks Tekniske Universitet
Københavns Universitet
Syddansk Universitet
GEUS - De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland

Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Att.: jura@naevneneshus.dk

Biogas Danmark
Axeltorv 3
1609 København V

14. februar 2024

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love

Nævnenes Hus har den 22. januar 2024 udsendt udkast til ændring af ovennævnte love i høring med henblik på effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet, **Sagsnr. 23/11864**.

Biogas Danmark kan støtte op om hensigten med at effektivisere sagsbehandlingen i klagenævnene, herunder fokusering af sagerne på klagenes faktiske indhold og tidsfrister for maksimal sagsbehandlingstid, frister for oplysning af sager og mulighed for at afvise foreløbige klager med henblik på at fremme etablering af VE-anlæg og herigennem hurtigere gøre Danmark fri af russisk gas og sætte turbo på den grønne omstilling.

Lovforslagets fokus er på fremme af solenergi og vindmøller. Biogas Danmark skal understrege, at såfremt den fremskyndede sagsbehandling forbeholdes for sol- og vind, så er det helt afgørende, at prioriteringen af disse sager i klagesystemerne ikke fører til nedprioritering og forsinkelse i sagsbehandlingen på andre områder. Sker dette vil det være kontraproduktivt i forhold til at realisere de overordnede mål om at fremme den grønne omstilling.

Biogas Danmark finder, at denne indskrænkning af lovforslagets rækkevidde er særdeles uhensigtsmæssig, da der er brug for alle midler til at fremme den grønne omstilling og udfasning af russisk og fossil gas.

Biogas Danmark har noteret, at lovforslaget åbner op for, at der *på sigt vil kunne fastsættes mål for andre sager med særlig prioritering f.eks. Power to X, biogas, fjernvarme, lagring af CO₂ og infrastruktur til transport af grøn strøm*. Biogas Danmark skal på det kraftigste opfordre til, at disse områder allerede nu omfattes af loven.

Fremme af sagsbehandlingen af biogasanlæg kan bidrage til at øge den indenlandske produktion af grøn, klimaneutral biogas til direkte udfasning af fossil og russisk gas samtidig med det kan fremme en bæredygtig håndtering af samfundets affalds- og restprodukter med recirkulering af næringsstoffer samt mindske klimapåvirkningen fra fødevarerproduktionen. Smidiggørelse af sagsbehandlingen for udvidelse af eksisterende biogasanlæg og etablering af nye anlæg vil dermed kunne give et meget betydeligt bidrag til den grønne omstilling.

Med venlig hilsen

Bruno Sander Nielsen
2724 5967
bsn@biogas.dk

Fra: [Helge Birkerod Aaquist](#)
Til: [EM.NH.JURA](#)
Emne: Hørings svar vedrørende jeres sagsnr. 23/11864
Dato: 9. februar 2024 16:34:03
Vedhæftede filer: [image001.png](#)

Byggeskadefonden har ingen bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.)

Venlig hilsen

Helge Birkerod Aaquist

Juridisk konsulent

2215 5395 · hba@bsf.dk

Byggeskadefonden

Stuðiestræde 50

1554 København V

3376 2000 · bsf@bsf.dk · <https://www.bsf.dk>

EM NH JURA

Fra: Helle Tegner Anker <hta@ifro.ku.dk>
Sendt: 14. februar 2024 10:10
Til: EM NH JURA
Cc: Birgitte Egelund Olsen
Emne: Sagsnr. 23/11864 hørings svar

Kategorier: Katrine

Til Nævnenes Hus/Erhvervsministeriet

Det d. 22. januar 2024 udsendte høringsudkast til ændring af bl.a. lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet og lov om Planklagenævnet rejser flere spørgsmål. Vi ønsker med dette hørings svar at gøre opmærksom på et par af de væsentligste problemstillinger:

1. Det fremgår ikke klart af lovforslaget, hvilke typer af anlæg til vedvarende energi i form af vindmøller eller solcelleanlæg, der er omfattet af de foreslåede lovændringer. Det fremgår f.eks. ikke om mindre anlæg i form af husstandsvindmøller eller små solcelleanlæg, der ikke er lokalplanpligtige, men alene vil kræve landzonetilladelse og evt. dispensation fra anden lovgivning, er omfattet. Det vil ikke være hensigtsmæssigt at lade sådanne anlæg være omfattet af de foreslåede prøvelsesbegrænsninger. Ud fra lovbemærkningerne synes forslaget at være møntet på større anlæg, der forudsætter fysisk planlægning og miljøvurdering, idet der henvises til planlægning, projektlægning og etablering af ledningsnet mv. Det synes derfor hensigtsmæssigt, at lovens anvendelsesområde klart afgrænses i overensstemmelse med lovforslagets formål, således at lovforslaget alene angår større anlæg, der forudsætter fysisk planlægning. Det kunne endvidere med fordel fremgå, om anvendelsesområdet alene er nye større anlæg, eller om det også omfatter ”repowering” af større projekter, dvs. fornyelser af bestående anlæg.
2. Den foreslåede begrænsning af nævnenes prøvelse til retlige spørgsmål bør udgå eller i det mindste genovervejes. Den kan med stor sandsynlighed modvirke lovforslagets intention om at sikre en hurtig og effektiv løsning af tvister. Netop adgangen til fuld prøvelse bl.a. ved klage over VVM-/§25-tilladelser giver Miljø- og Fødevareklagenævnet mulighed for gennem fastsættelse af vilkår om afværgeforanstaltninger, f.eks. driftsstop, at sikre overholdelse af den EU-retlige beskyttelse af f.eks. bilag IV-arter eller Natura 2000-områder. Hvis der alene er adgang til retlig prøvelse, kan nævnene kun ophæve og hjemvise afgørelser, hvilket vil indebære væsentlige forsinkelser af projekterne.

Med venlig hilsen

Birgitte Egelund Olsen, formand for Miljø- og Fødevareklagenævnet
Helle Tegner Anker, formand for Planklagenævnet

København, 31. januar 2024

Til Nævnenes Hus
J.nr. 23/11864

Høringsvar over 'Udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.)'.

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur har modtaget det ovenfor nævnte udkast til forslag til ændringer af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love.

Landsforeningen bemærker, at der foreslås indsat bestemmelser i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet og lov om Planklagenævnet, hvorefter nævnene fremover alene skal foretage en prøvelse af klagens retlige spørgsmål, hvis klagen vedrører afgørelser, som har betydning for etablering af vedvarende energi i form af vindmøller eller solcelleanlæg.

Formålet med ændringsforslaget er at sikre, at i det omfang en afgørelse fra 1. instans (typisk kommunalbestyrelsen) angår forhold, der har betydning for etablering af vedvarende energi i form af vindmøller og solcelleanlæg og bl.a. beror på et skøn, skal nævnets prøvelse af skønnet begrænse sig til om skønsudøvelsen er foretaget inden for rammerne af de relevante lovbestemmelser.

Der skal derimod fremover ikke ske en prøvelse af skønnets hensigtsmæssighed.

Klagesagsbehandlingen i forhold til energianlæg foreslås således begrænset til alene at bedømme de retlige forhold – ikke de skøn, som ligger til grund for afgørelsen.

På denne måde begrænses ankenævnets kompetence på samme måde som Planklagenævnets kompetence er begrænset i forhold til afgørelser truffet efter Planloven – nemlig til alene at forholde sig til afgørelsernes retlige forhold.

Det er Landsforeningens holdning, at ankenævnene prøvelse, herunder Planklagenævnet, bør omfatte en prøvelse af hensigtsmæssigheden af skøn og således ikke alene begrænses til retlige spørgsmål.

De foreliggende lovforslag er således ikke i tråd med landsforeningens generelle holdning til dette spørgsmål og landsforeningen kan således ikke anbefale at forslagene nyder fremme.

Landsforeningens generelle holdning i forhold til spørgsmål om ankenævnets kompetence i forhold til 1. instans skønsmæssige afgørelser er begrundet i ønsket om, at offentligheden gives så vide rammer som muligt for deltagelsen i forvaltningen af miljø og kulturarv.

De foreliggende forslag vil generelt betyde en forringelse af offentlighedens mulighed for at deltage i forvaltningens afgørelser, og landsforeningen kan derfor ikke støtte det.

Med venlig hilsen

Iben Bækkelund-Jagd

Formand i By og Land Danmark

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur

Danmarks Naturfredningsforenings hørings svar til forslag til lov om effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevarerklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) takker for muligheden for at kommentere på høring over "[Forslag til Lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love \(Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevarerklagenævnet, Energiklagenævnet m.v.\)](#)".

DN er optaget af at sikre en hurtig og tilstrækkelig udbygning med vedvarende energi i Danmark for at imødegå klimakrisen. Samtidigt betyder den danske og globale biodiversitetskrise, at Danmarks natur er truet, og at arter risikerer at uddø. Derfor er det helt afgørende, at løsninger på klimakrisen ikke forværrer biodiversitetskrisen. Men det er desværre situationen med nærværende lovforslag.

DN er stærkt bekymrede over, at der med lovforslaget foreslås en reduceret prøvelse af spørgsmål om natur og miljø. Det kommer til at gælde for en lang række afgørelser efter natur, miljø og planlovgivningerne. Det betyder konkret, at alle indholdsmæssige klager over faglige og skønsmæssige vurderinger - for eksempel om der er taget de nødvendige hensyn til naturen og miljøet, ikke længere kan behandles i klagenævne. Det vil få negative konsekvenser for naturen og miljøet.

DN bemærker, at forslaget om at mindske hensynet til natur- og miljøbeskyttelse ikke synes at stemme overens med de politiske aftaler, der ligger til grund for lovforslaget, såsom "[Klimaaftale for energi og industri mv.](#)" (juni 2020) eller "[Klimaaftale om grøn strøm og varme](#)" (juni 2022). Sidstnævnte lægger specifikt op til, at nævnenes faglighed styrkes for derigennem at reducere sagsbehandlingstiden. Dette mener DN er en fremragende idé. I det omfang sagsbehandlingstider i klagenævn virkelig er en udfordring for nogle, understøtter man med dette forslag netop en hurtigere sagsbehandling uden at gå på kompromis med natur og miljø. Heller ikke i [anbefalingerne fra NEKST arbejdsgruppen for sol og vind](#), finder vi en anbefaling om at reducere hensyn til natur og miljø ved at indskrænke de forhold der kan klages over til det retslige alene:

Fem delanbefalinger – kort fortalt

NEKST-arbejdssporet *Mere sol og vind på land* har fem anbefalinger til at forkorte vejen til udbygning af vedvarende energi på land i forbindelse med klagesager.

De første tre er rettet mod selve klagesagsbehandlingen, de øvrige to mod sagsbehandling i klagesager, der hjemvises til fornyet behandling i kommunerne.

1. Gør det muligt at sætte en frist for indsendelse af endelige klager og afvise åbenlyst indholdsløse klager. Erhvervsministeriet vil se nærmere på anbefalingen.
2. Mere direkte og transparent kommunikation i behandlingen af klager. Erhvervsministeriet vil se nærmere på anbefalingen.
3. Fokus på klagen, ikke sagen. Klagenævn skal begrænse deres prøvelse til de punkter, der klages over – ikke se på hele sagen. Erhvervsministeriet vil se nærmere på anbefalingen.
4. Kortere høringsperioder, når miljøvurderinger genbehandles. Tiltaget er igangsat af Miljøministeriet. Lovforslag ventes fremsat i 2024.
5. VE-opstillere skal ikke "starte forfra", når en klagesag hjemvises. Det afklares, om det er muligt inden for gældende EU-regulering.

Helt grundlæggende kan det derfor undre, hvem der står bag forslagene. Især fordi de energiselskaber, som i disse år opstiller mest sol- og vindenergi på land i Danmark, os bekendt, heller ikke betragter sagsbehandlingstider i klagenævn

Dato: d. 12. februar 2024
Til: Nævnenes Hus, jura@naevneneshus.dk, sagsnr. 23/11864

som et problem for opstillingen af sol og vindenergi. I 2022 skrev DN og Better Energy i et [fælles indlæg til Altinget](#) blandt andet:

"Der er hverken brug for at stække borgerens klagerettigheder eller slække på vores miljøbeskyttelsesregler for at accelerere den grønne omstilling. Overhovedet. Sagsbehandlingstiderne er heller ikke et problem. Der er reelt kun to problemer: tariffstigninger på nettilslutninger og ekstremt lange ventetider på at få en nettilslutning."

DN har desuden indgået en samarbejdsaftale med både Better Energy og European Energy, der ligesom [IPCC og IPBES](#) specifikt påpeger, at klimakrise og biodiversitetskrise er ligeværdige og SKAL løses sammen. Det er i øvrigt en holdning som vi oplever er udbredt blandt langt de fleste udviklere i dag. Derfor ærgrer det os også, at det foreliggende lovforslag tydeligt prioriterer klimakrisen over biodiversitetskrisen, hvilket vi finder dybt problematisk og ude af trit med tiden og alvorligheden i at begge kriser skal adresseres nu.

DN peger desuden på, at det af EU-direktiv 2023/2413 om ændring af VE-direktivet præambel 30 netop fremgår, at:

"For at øge offentlighedens accept af projekter vedrørende vedvarende energi bør medlemsstaterne træffe passende foranstaltninger til at fremme lokalsamfundenes deltagelse i projekter vedrørende vedvarende energi. Bestemmelserne i De Forenede Nationers Økonomiske Kommission for Europas konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet (16), der blev undertegnet i Århus den 25. juni 1998, navnlig bestemmelserne om offentlig deltagelse og adgang til klage og domstolsprøvelse, finder fortsat anvendelse, hvor det er relevant".

DN skal på baggrund af ovenstående på det kraftigste opfordre til, at lovforslaget tilrettes således, at der ikke ændres på om klager er til retlig eller fuld prøvelse, og så det alene omhandler sager om etablering af solceller og vindmøller.

Konkret foreslår DN, at:

Lovforslagets §1 nr.1. tilrettes således:

"Hvis en klage vedrører afgørelser, ~~om som har betydning for~~ etablering af vedvarende energi i form af vindmøller eller solcelleanlæg, skal nævnet begrænse sin prøvelse til de forhold, der er klaget over. ~~Nævnet foretager i sager efter 2. pkt. en prøvelse af klagens retlige spørgsmål.~~"

Lovforslagets §3 nr.1 tilrettes således:

"3) Energiklagenævnets sagsbehandling ~~og prøvelse~~, herunder fastsættelse af mål for nævnets sagsbehandlingstid

I de specielle bemærkninger til §11, stk. 1, tilrettes så der også indsættes en henvisning til national ret, da nævnet åbenlyst heller ikke bør kunne se bort fra brud herpå:

"Nævnet vil dog som i dag fortsat efter omstændighederne have pligt til at inddrage andre forhold end det, der er klaget over, f.eks. spørgsmål om overholdelse af gældende EU-ret, national ret eller tilsidesættelse af grundlæggende forvaltningsretlige grundsætninger om f.eks. habilitet. Uanset det foreslåede 2. pkt. kan nævnet således ikke i deres prøvelse se bort fra åbenbare og væsentlige brud på EU-retten, national ret eller forvaltningsretlige garantiforskrifter"

Offentlighedens adgang til at udfordre afgørelser via klageinstanser er en fundamental rettighed, som styrker demokratiet og den offentlige tillid til processerne omkring vedvarende energiprojekter. En tilpasning som herover vil sikre, at der både tages hensyn til en effektiv sagsbehandling og opretholdes vigtige miljøbeskyttelsesstandarder og offentlighedens rettigheder, som fastlagt i både national lovgivning og internationale aftaler såsom Århus-konventionen.

Forslaget underbygges på de følgende sider.

Retlige klager versus klager til fuld prøvelse

Lovforslaget vil medføre, at de generelle natur-, miljø- og landskabshensyn i dansk lov tilsidesættes i sager om vedvarende energi. Dette ligger ud over de forringelser af natur og landskabsbeskyttelsen som allerede er besluttet de seneste år.

Lovforslaget vil indskrænke klageretten til retlig prøvelse. Det betyder, at klagenævnet alene kan tage stilling til, om myndigheden har anvendt de korrekte regler og inddraget lovlige kriterier ved afgørelsen, herunder om der er deciderede fejl m.v. Retlig prøvelse sikrer derimod ikke, at VE-relaterede tilladelser er lovlige. Når borgere og organisationer fratages retten til fuld prøvelse i en række klagesager, vil det ikke længere være muligt for klagenævnene at tage stilling til, om myndighedernes afgørelser ligger inden for de rammer som Folketinget har defineret i lovbemærkningerne - for eksempel i naturbeskyttelsesloven, i forhold til habitatdirektiv, eller i andre love. Med andre ord - om de faglige vurderinger er gode nok.

Eksempel 1:

For eksempel vil en nævnsafgørelse i en klagesag over en dispensation til nedlæggelse af en beskyttet eng, en beskyttet mose, eller en beskyttet sø normal indebære, at nævnet vurderer om dispensationen er i overensstemmelse med lovens bemærkninger om naturbeskyttelse, og praksis for hvornår der kan gives dispensation. Men hvis nærværende lovforslag vedtages, bliver konsekvensen, at nævnet ikke må tage stilling til om nedlæggelsen af mosen, engen eller søen er i overensstemmelse med loven. På den måde er lovforslaget mere vidtgående og i strid med aftalen om Energiparkerne, som netop fastlagde, at de beskyttede naturtyper ikke måtte forringes.

Og selv om kun få DN-klager vedrører vindmøller eller solceller (seks sager på tre år), går dette lovforslag langt videre, og vil også fratage organisationer og borgere muligheden for fuld prøvelse af deres klager i alle andre sager, som kan siges at have betydning for opstilling af sol og vind, også selvom sagen ikke konkret vedrører opstilling af et sol- eller vindanlæg. Til eksempel kan nævnes udvidelsen af Odense Havn. Udvidelsen skal blandt andet understøtte udskibning af vindmølleelementer. Med lovforslaget vil dette projekt formegentlig også nyde særlige vilkår hos klagenævn i kraft af nærliggende lovforslag.

DN klager hvert år over 40-80 afgørelser ift. naturbeskyttelsesloven og vinder 60-80 procent af disse klager. Heraf vindes langt størsteparten på forhold, der ikke indgår i en retlig prøvelse. Uden fuld prøvelse af alle afgørelser vil et antal ulovlige dispensationer, tilladelser og godkendelser ikke blive omgjort. Lovforslaget vil dermed medføre direkte skader på natur og landskab.

Særlig problematisk er også, at lovforslaget også ser ud til at fjerne muligheden for at få prøvet vurderinger ift. påvirkningen af truede arter og naturtyper på EU-niveau, de så kaldte bilag-IV arter og beskyttelsen af Natura 2000-områder. En ting er, at det er særdeles problematisk, at Danmarks grønne organisationer fratages retten til at klage over myndighedernes vurderinger hvis de ikke overholder beskyttelsen af truede arter og naturtyper – oven i købet på EU-niveau. En anden ting er, at klagenævnene heller ikke må vurdere sagerne. Klagenævnene er godt nok forpligtede til at forholde sig til helt åbenlyse brud på EU-retten, men de må jf. lovbemærkningerne ikke "bruge tid eller ressourcer på at afdække dette nærmere" hvis det kan føre til at den påklagede myndighedsafgørelse dermed ophæves. DN peger på, at regeringen dermed mener, det er i orden at forværre biodiversitetskrisen for at sikre en lettere proces for opstilling af vindmøller og solceller.

Eksempel 2:

En situation kunne være at en myndighedsafgørelse tillader opførelsen af en vindmøllepark i et Natura 2000-område, der er levested for en bilag IV-art, såsom den store vandsalamander. Under den nuværende fulde prøvelse ville et klagenævn kunne vurdere, om opførelsen af vindmølleparken ville forstyrre artens naturlige levesteder eller på anden måde påvirke artens overlevelse, ud fra en faglig og videnskabelig vurdering af artens behov og projektets potentielle indvirkning inklusiv afværgeforanstaltninger.

Hvis lovforslaget derimod begrænser klagenævnenes beføjelser til kun at foretage retlig prøvelse, ville aspekter af sagen ikke længere kunne vurderes af klagenævnet. Klagenævnet ville kun kunne afgøre, om de juridiske procedurer og de anvendte kriterier ved afgørelsen var korrekte, ikke om selve indholdet og konsekvenserne af afgørelsen var i overensstemmelse med artens beskyttelsesbehov som foreskrevet af EU's Habitatdirektiv. Dette betyder, at selv om afgørelsen måske overholder den tekniske bogstavfortolkning af loven, kan den stadig resultere i alvorlig skade på artens levested og endda dens overlevelse, uden at klagenævnet har mulighed for at vurdere eller omgøre afgørelsen på dette grundlag.

Fredningsdispensationer

Indskrænkningen af klageretten fra det indholdsmæssige til de mere proceduremæssige forhold risikerer at få betydning for klager vedrørende fredningsdispensationer.

Fredninger gennemføres med fuld erstatning til lodsejerne og med den hensigt, at fredningen skal vare for evigt. Kun i helt særlige situationer, kan der dispenseres fra fredningen, under forudsætning af, at en dispensation ikke strider mod fredningens formål. Det er en afvejning fra sag til sag, hvor fokus er på, at fredningen ikke udhules gennem en for lempelig dispensationspraksis. Samtidig er det uklart, hvornår der i fredningsdispensationssager er tale om egentlige retlige spørgsmål.

Samfundet har en gang for alle besluttet, at konkrete naturmæssige, landskabelige, kulturhistoriske, rekreative m.fl. værdier skal bevares for eftertiden, og der er allerede udbetalt fuld erstatning for dette. Det er derfor stærkt bekymrende, hvis lovændringen indebærer, at Miljø- og Fødevarerklagenævnet fratages muligheden for at forvalte landets fredninger restriktivt, når klager over dispensationer lander hos dem. I værste fald er der tale om en generel svækkelse af alle landets fredninger.

Lovforslags betydning for natur og miljø - udokumenteret konklusion i lovforslaget

Det fremgår af afsnit 7. om natur og miljømæssige konsekvenser, at lovforslaget ikke har nogen betydning herfor, og at lovforslaget omvendt vil kunne få positive konsekvenser for natur og miljø. DN peger på, at det er en både udokumenteret og ensidig konklusion, eftersom foreningen vinder størstedelen af foreningens klagesagerne, fordi myndighederne ikke har taget de nødvendige hensyn til natur og miljø i de konkrete afgørelser. Når foreningen ikke længere vil have mulighed for at sikre natur og miljøbeskyttelsen overholdt i visse sager, vil det få konsekvenser for naturen og miljøet. Og det er bekymrende, at der ikke findes en redelig beskrivelse af de forventede natur- og miljøkonsekvenser af lovforslaget.

Uklart retsgrundlag

Det fremgår ingen steder i lovforslaget hvilke afgørelser, tilladelser, dispensationer eller planer der rammes af de forringede muligheder for at sikre natur- og miljølovgivningen overholdt. Omfanget af lovforslaget er dermed uklart.

Endvidere fremgår det af lovforslaget, at den begrænsede prøvelse ikke blot gælder for sager som direkte handler om et solcelleanlæg eller en vindmøllepark, men for alle sager, som kan siges at have en betydning for etablering af vedvarende energi. DN mener, det er temmelig uklart i hvilken udstrækning dette kan fortolkes. DN anbefaler, at lovforslaget fokuseres på at omhandle de sager, det reelt drejer sig om, nemlig opstilling af et solcelleanlæg eller en vindmøllepark.

Konklusion

Lovforslaget vil betyde, at en række sager gennemføres, selv om de ikke lever op til gældende lov om natur- og miljøbeskyttelse, alene fordi lovforslaget forbyder klagenævnene at tage stilling til klager om dette. DN vil på det kraftigste anbefale, at lovforslaget justeres, så klageretten ikke indskrænkes fra fuld prøvelse til retlig prøvelse. Det vil sikre at beskyttelsesniveauet i den danske natur- og miljøbeskyttelseslovgivning opretholdes. Det betyder konkret, at de afgørelser der i dag kan påklages til fuld prøvelse (faglige vurderinger), fortsat er til fuld prøvelse.

DN anbefaler desuden, at det resterende lovforslag fokuseres til sager om konkrete projekter til opstilling af vindmøller og solceller.

På vegne af DNS sekretariat,

Nina Larsen Saarnak, Leder for lokale sager og tværgående projekter, 31193238, nis@dn.dk &
Lasse Jesper Bering Pedersen, Klima- og Energipolitisk Seniorrådgiver, 31193234, lasse@dn.dk

Fra: [Dansk Arbejdsgiverforening](#)
Til: [EM NH JURA](#)
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love - journalnummer: 23/11864
Dato: 23. januar 2024 08:40:25
Vedhæftede filer: [image001.gif](#)

Kære Ida Elvira Küseler

Ovennævnte falder uden for DA's virkefelt, og vi ønsker ikke at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jeanet Danneberg Jepsen
Ledelsessekretær

Fra: EM NH JURA <Jura@naevneneshus.dk>
Sendt: 22. januar 2024 16:11
Til: EM NH JURA <Jura@naevneneshus.dk>
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love

Til høringsparterne

Hermed sendes udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.). Vedlagt er høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslaget. Høringen kan endvidere tilgås via <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/68351>.

Høringssvar bedes sendt til jura@naevneneshus.dk **senest onsdag den 14. februar 2024** med angivelse af journalnummer: 23/11864.

Med venlig hilsen

IDA ELVIRA KÜSELER
Specialkonsulent
Jura

Nævnenes Hus
Toldboden 2
DK - 8800 Viborg
www.naevneneshus.dk
iej@naevneneshus.dk

Nævnenes Hus
Toldboden
8800 Viborg
J.nr.: 23/11864

Den 13. februar 2024

Dansk Erhverv hørings svar på udkast til forslag om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love

Dansk Erhverv takker for muligheden for at give input til udkast til forslag om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

Dansk Erhverv kvitterer for en hurtig opfølgning på anbefalinger fra den af regeringen nedsatte Nationale Energikrisestab. Dansk Erhverv bakker generelt op om lovforslaget, som vil kunne sikre hurtigere sagsbehandling af de mange projekter om vedvarende energi, der er i pipeline i Danmark, og dermed bidrage til at opfylde den politiske målsætning om hurtigere udbygning af vedvarende energi i Danmark. Hvis der klages over en enkelt arts levevilkår ved opførslen af vedvarende energi, skal det selvfølgelig behandles i klagesystemet. Men det er uholdbart, at hele vurderingen af miljøkonsekvenserne startes forfra. Derfor er det særdeles positivt, at der nu fokuseres på det påklagede, frem for hele sagen. Det giver virksomhederne og borgere tæt på kommende projekter om vedvarende energi hurtigere afklaring.

Dansk Erhverv bemærker, at det vil begrænse lovforslagets intenderede effekt, at EU-retten er undtaget fra begrænsning af nævnsprøvelsen. Langt de fleste sager om vedvarende energi forsinkes grundet EU-retten, blandt andet på grund af den løbende udvikling i EU-retspraksis, som udvikler sig fx efter en ansøgning er sendt ind.

Dansk Erhverv foreslår, at der indføres en mulighed for delvis hjemsendelse, idet klager oftest tabes på mindre mangler i undersøgelser eller fejl. En delvis hjemsendelse, således at miljøkonsekvensrapporten og §25-tilladelsen kan suppleres med en kortere høring og en enkelt politisk behandling, ville mindske procestiden. Dansk Erhverv foreslår derfor, at ansøgningen kun genbehandles i forhold til det element i miljøvurderingen, som sagen er hjemvist på, frem for at hele miljøvurderingen åbnes igen. Fx kunne det betyde, at plangrundlaget og de ikke-mangelfulde dele af miljøkonsekvensrapporten og §25-tilladelsen ikke skal fornyes.

Dansk Erhverv foreslår, at de fremsatte forslag om begrænsning af nævnsprøvelsen og frist for fuld oplysning af sagen også gælder i forhold til Energiklagenævnet for at sikre ensartethed i nævnenes samlede sagsbehandling på VE-området, uanset om vindmøller etableres på land eller til havs. Idet Energiklagenævnet ikke har en selvstændig lovgivning modsat Miljø og Fødeklagenævnet og Planklagenævnet, skal der udstedes en bekendtgørelse før de fremsatte forslag vil gælde i Energiklagenævnets sagsbehandling. Dansk Erhverv foreslår, at bekendtgørelsen træder i kraft 1. juli 2024 samtidigt med lovforslaget for at sikre ensartethed.

Dansk Erhverv bemærker, at det er uklart, hvornår ikrafttrædelsen gælder, hvis samme VVM-afgørelse påklages flere gange, såfremt klagerne falder henholdsvis før eller 1. juli. Dermed vil man kunne ende i den situation, at forskellige klage over samme VVM-afgørelse vil skulle behandles efter forskellige regler. Dansk Erhverv anbefaler, at ikrafttrædelsen af den nye lov vil gælde fra førstinstansens afgørelsestidspunkt.

Endelig bemærker Dansk Erhverv, at det bør afsøges, om ressourcetildelingen i klagenævnene kan styrkes inden for eksisterende økonomiske rammer.

Med venlig hilsen

Malene Mortensen

Chefkonsulent

Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg

Sendt elektronisk til:

jura@naevneneshus.dk

DI høringsbidrag til lovforslag om sager om VE-anlæg ved klagenævnene

DI takker for at have modtaget lovforslaget, *Udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.)*, i høring. Vi sender hermed vores bemærkninger.

Lovforslaget har tre elementer: En ændring af lovgivning for Miljø- og Fødevareklagenævnet samt Planlagenævnet (§§1-2), justering af lovgivning om Energiklagenævnet (§§3-4) samt et element om reglerne om Tvistighedsnævnet.

Formålet er at indfri et ønske om at understøtte en effektiv og dermed hurtigere sagsbehandling af klager over afgørelser i forbindelse med projekter vedrørende vedvarende energi (VE) i Miljø- og Fødevareklagenævnet, Planklagenævnet og Energiklagenævnet inden for det eksisterende sagsbehandlingsloft på seks måneder.

Til §1-2

Begrænsning af sagsprøvningens omfang. Lovforslaget siger, at sagsprøvningen skal begrænses til de forhold, der er klaget over for VE-anlæg.

DI vil gerne tilslutte sig, at det er vigtigt, at klagesagsbehandlingen afgrænses til det, der er klaget over. Det er dog vigtigt, når flere klagere er involveret i en sag, at alle klageres væsentlige anbringender behandles af nævnet sideordnet. Ellers vil man kunne forvente, at en klager vil genrejse en klage, hvis en sag hjemsendes til førsteinstansen, eller at nævnet sagsøges af klager.

Den foreslåede ordning bør gælde på alle af nævnenes områder. De politiske aftaler og anbefalinger, som ligger bag ministeriets forslag, indeholder ingen faglig, juridisk, miljø- eller planlægningsmæssig begrundelse for en afgrænsning af forslaget til kun at gælde for solcelle- og vindmølleområdet. Et tilsvarende forenklingsbehov ses på mange andre områder under de to klagenævne. Det

skal samtidig bemærkes, at med regeringens arbejde med udpegning af 32 arealer til solcelleparker eller vindmølleparker på land, har man lagt ind i aftalen, at der skal arbejdes med også at kunne etablere produktionsvirksomheder eller relevante energiforbrugende anlæg i tilknytning til VE-parkerne. Den foreslåede ordning vil betyde, at VE-anlægget har et sæt regler i klagenævnet, mens den energiforbrugende del vil være under den hidtidige, langsommelige ordning. Alt i alt, en uhensigtsmæssig håndtering på lokaliteten. Derfor henstilles det fra DI's side, at definitionen af vedvarende energianlæg i denne sammenhæng udvides, således at det også omfatter eventuelt, lokalt tilsluttede energiforbrugende anlæg såsom PtX-anlæg. Alternativt kan dette håndteres særskilt i anden lovgivning, med tilsvarende ændring i klagepraksis, der kan have opsættende virkning for projektudvikling, som afgørende for hurtig etablering af understøttende energiforbrugende PtX-anlæg.

Tilsvarende har VE-anlæg en fødekæde, som for eksempel kan være grusgrave, der leverer til betonværker, som leverer til vindmøllefundamenter. Hvis udrulningen af VE i Danmark skal op i hastighed, er det ikke kun nødvendigt at se på det enkelte VE-anlæg, men håndtere anlæggenes fødekæde - ellers ender vi med at være lige vidt.

DI vil som sagt stærkt anbefale, at den foreslåede ordning udbredes til hele arbejdsfeltet for klagenævne. Det vil være uhensigtsmæssigt at have en ordning for VE-anlæg og en anden for resten. Således bør biogasanlæg også være omfattet af definitionen særligt i lyset af, at forventede udbud for mere biogas i første halvår af 2024 potentielt kan afføde behov for klagesagsbehandling. Udbygning med biogas er central for at nå målsætningerne, der er opsat i indledningen til lovbestemmelserne om at frigøre os fra russisk gas og sætte turbo på den grønne omstilling til mere vedvarende energi. Hvis ministeren ikke er klar til at tage dette skridt, som han ellers vil høste meget ros for, kan ministeren subsidiært aftale med partierne, at ordningen evalueres efter to år med henblik på en udvidelse til andre af klagenævnenes områder.

Forslaget om begrænsning af klager til retslige spørgsmål lyder udmærket, men en del sager ved klagenævne handler om, hvorvidt projekterne har overholdt kravene i den EU-baserede miljøvurderingslovgivning. Dette har to aspekter: dels at der reelt er tale om retslige krav i undersøgelsesgrundlaget, når man taler arter og biotoper i miljøvurderingen, men også, at det er EU-lovgivning, som Danmark ikke kan tilsidesætte. DI har noteret sig, at den bagvedliggende "summen i lokalet" omkring de politiske aftaler, der henvises til i bemærkningerne, blandt andet har været en frustration over, at for eksempel flagermus og padden kan stoppe ellers velmente VE-projekter i Danmark. Derfor bør lovforslagets bemærkninger udvides med et fortolkningsgrundlag i form af en oversigt eller en eksempelsamling til at illustrere hvilke sagselementer, der stadig vi indgå i en klagesag og hvilke, der nu kan holdes ude. Ministeren bør orientere sin aftaleparter i Folketinget om, hvorvidt de indgåede politiske aftaler bliver fulgt tilstrækkeligt op ved nærværende lovforslag.

Lovbemærkningernes tekst "Det bemærkes, at nævnene uanset lovforslaget dog ikke kan se bort fra åbenbare og væsentlige brud på EU-retten eller forvaltningsretlige garantiforskrifter i sin prøvelse" indikerer allerede, at det kan blive svært at få intention med lovforslaget og realiserbar virkelighed til at stemme overens her. DI anbefaler, for en mere præcis fortolkning af lovforslaget, at dette udvides med en eksempelsamling eller regeloversigt, hvor lovforslaget vil have en indskrænkende virkning.

Frist for oplysning af klager hos klagenævnene for at effektivisere sagsbehandlingen. Dette anser vi som en god idé, der kan bidrage til at nedbringe sagsbehandlingstiden, men det skal ses i lyset af, at klagenævnene i høj grad i dag allerede afgør sager på et juridisk grundlag alene, uden at gå ned i faglige vurderinger. Der er derfor allerede i dag et reelt mindre behov for at bidrage med detaljerede sagsfakta om for eksempel lokale miljøforhold, som ellers oftest er dem der genererer klagerne.

I forlængelse af de ovenstående forslag indeholder udkastet til lovforslag også følgende tekst: "En klage kan ikke afvises, hvis en afvisning vil være i strid med internationale eller EU-retslige forpligtelser om ret til at klage over trufne afgørelser." Den refererede retstilstand for international ret og EU-ret er stadig gældende og der ændres ikke noget med denne sætning. Da sætningen ikke i sig selv har en funktion til at ændre en gældende retstilstand, bør den derfor slettes fra selve lovteksten, og hvis nødvendigt overføres til lovforslagets bemærkninger som supplement til fortolkning af de foregående elementer i lovforslaget. Lovforslaget skal ikke repetere gældende ret. Sådanne relevante fortolkningsbemærkninger hører til i lovforslagets fortolkende bemærkninger.

Sagsbehandlingstider sættes for solcelle- og vindmølleprojekter til maksimalt 6 mdr. Det foreslås: "at der indsættes en udtrykkelig hjemmel til at fastsætte (finansierede) mål for nævnenes sagsbehandlingstid for nærmere fastsatte sagstyper, som nævnene i deres disponering af ressourcer samt behandling, herunder tilskæring af sager, er forpligtet til at styre efter". Dette gælder for både Miljø- og Fødevareklagenævnet, Planklagenævnet samt Energiklagenævnet. Det rejser to spørgsmål:

Vil der altid være afsat tilstrækkeligt med midler på finansloven til sagsbehandlingstiden for solcelle- og vindmølleprojekter - hvordan sikres dette?

Vil dette betyde, at andre sagstyper vil blive nedprioriteret, for at VE-sager kan overholde sagsbehandlingstiden? I dag er gennemsnitssagsbehandlingstiden ved Miljø- og Fødevareklagenævnets miljøsektion 22,3 måneder, hvilket er "topscorer" blandt alle nævnene.

Ministeren bør af hensyn til videreudviklingen af aktiviteter i Danmark sørge for, at alle klagenævnets aktiviteter er tilstrækkeligt finansierede til, at udvikling ikke går i stå eller sinkes væsentligt af den årsag.

DI bemærker, idet Energiklagenævnet ikke har en selvstændig lovgivning (er underlagt VE-loven) i modsætning til Miljø- og Fødeklagenævnet såvel som Planklagenævnet, vil det kræve, at der udstedes en bemyndigelse via en bekendtgørelse, før end det fremsatte forslag vil gælde i dette

nævns sagsbehandling. DI henstiller til, at det i den forbindelse tydeligt bør fremgå, at en sådan bekendtgørelse er klar og træder i kraft 1. juli 2024 samtidig med lovforslaget for at sikre ensartethed i nævnenes sagsbehandling på VE-området.

DI efterlyser ligeledes, at virkningen af ikrafttrædelsen skal være mere tydelig. Det nuværende lovforslag betyder, at en klage fra før ikrafttrædelse af lovforslaget følger det gamle regelsæt, mens en klage efter ikrafttrædelse følger nye regler. Det virker ikke hensigtsmæssigt og giver anledning til usikkerhed og eventuel misforståelse, at for et givent projekt kan samme VVM skulle sagsbehandles i henhold til to forskellige regelsæt. I den forbindelse ville det være mest hensigtsmæssigt, hvis klager knyttet til f.eks. en høring af en projektansøgning og miljøvurdering, hvor høringen først afsluttes efter ikrafttrædelsen af den nye lov, afgøres efter de nye regler.

DI noterer sig, at med lovforslaget erstattes repræsentanter i Energiklagenævnet, som er udpeget efter indstilling fra Dansk Industri, af to medlemmer med særlig økonomisk eller teknisk sagkundskab inden for elforsyning eller vedvarende energi, som udpeges af erhvervsministeren. DI finder ændringen hensigtsmæssig, idet der med lovforslaget indføres en bestemmelse om, at erhvervsministeren udpeger et sagkyndigt medlem med VE-faglighed i Energiklagenævnet. De to medlemmer har særlig økonomisk eller teknisk sagkundskab inden for såvel elforsyning som vedvarende energi.

DI ser således frem til, at nævnet kan behandle sager efter loven, samt at det gør administrationen af klagesager både hurtigere og mere effektiv, og dermed kan lette den administrative byrde for erhvervslivet.

Til § 6 – Lov om erhvervsuddannelser

DI støtter forslaget om at indsætte en hjemmel til ad hoc beskikkelse af stedfortrædere i Tvistighedsnævnet, hvor de faste medlemmer og deres stedfortrædere ikke har mulighed for at deltage i et nævnsmøde.

Med venlig hilsen

Morten Løber
Seniorchefkonsulent

14. februar 2024

Danske Havnes hørings svar til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevarerklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.)

Danske Havne kvitterer for muligheden for at afgive bemærkninger vedrørende lovforslag om at effektivisere sagsbehandlingen i Klagenævnene for sager vedrørende vedvarende energi (VE). Danske Havne finder fokus på kortere sagsbehandlingstider på miljø- og energitilladelser i Nævnenes Hus vigtigt og en afgørende forudsætning for at effektivisere den igangværende grønne omstilling.

Danske Havne støtter en effektiv og dermed hurtigere sagsbehandling af klager over afgørelser vedrørende VE-projekter i Miljø- og Fødevarerklagenævnet, Planklagenævnet og Energiklage-nævnet inden for det eksisterende sagsbehandlingsloft på 6 måneder.

Havnene udgør et grundlæggende fundament for den grønne omstilling, bl.a. i forhold til vindmølleproduktion, -samling, -udskibning, -lagring, -service osv, og det er derfor afgørende, at de kortere sagsbehandlingstider også kommer til at omfatte miljø- og energirelaterede tilladelser til erhvervshavnene.

For at den grønne omstilling skal være konkurrencedygtig og komme til at fungere i praksis må Folketinget og miljø – og planadministrationen have fokus på de samlede værdikæder og planer, og på det samlede behov for tilladelser. Både i klagenævnene og i den primære administration.

Erhvervshavnene er nogle af Danmarks største og mest attraktive erhvervsområder, som ud over vindmøller også lægger hus til produktion af andre tekniske VE-dele, er logistik-hubs i den kommende PtX-produktion, CCUS-implementering, CØ osv. Derfor bør klagesager vedr. erhvervshavne inkl. drift og vedligehold af maritim infrastruktur, på land og til havs, omfattes af 6 måneders maksimal sagsbehandlingstid. Heri bør medtages de i forslaget beskrevne initiativer til mere effektiv sagsbehandling som:

- Begrænsning af prøvelse til det specifikke klagepunkt
- Frist for oplysning af sager hos klagenævnene, herunder hjemmel til at afvise foreløbige klager
- Midlertidig ansættelse af ekstra personale.

På EU-niveau gøres lignende tanker, og der drøftes forslag om, hvordan områder til grøn energiomstilling og lign. skal omfattes af rettigheder, der inkluderer sagsbehandlingstider på max et år samlet. Et eksempel er EU-Kommissionens Handlingsplan for vindkraft, der indeholder 15 øjeblikkelige foranstaltninger, hvoraf fokus på hurtigere og mere effektive tilladelsesprocesser er et væsentligt element.

For Danske Havne er det vigtigt, at grønne danske erhvervsvirksomheder og erhvervshavne ikke stilles ringere end de europæiske konkurrenter omkring os.

Med venlig hilsen,

Camilla Rosenhagen

Danske Havne

Fra: [Marianne Bentsen](#)
Til: [EM NH JURA](#)
Cc: [Flemming Geipel](#)
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love, j.nr. 23/11864
Dato: 8. februar 2024 10:13:41
Vedhæftede filer: [image001.png](#)

Til Nævnenes Hus

Danske Kloakmestre takker for muligheden for at afgive svar vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love, j.nr. 23/11864.

Danske Kloakmestre har ingen kommentarer til høringen.

Venlig hilsen

Marianne Bentsen

Sekretær Danske Kloakmestre

Tlf. 72 16 02 07

Sekretariat:

H.C. Andersens Boulevard 18, 1553 København V, CVR-nr. 16 18 24 35

info@danskekloakmestre.dk • www.danskekloakmestre.dk

Facebook • Instagram • LinkedIn

Nævnenes Hus
Toldbodgade 2
8800 Viborg
Journal Nummer: 23/11864

08-02-2024
EMN-2024-00169
1683643
Bente Villumsen

Høringsvar vedr. lovforslag om effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.

Danske Regioner takker for muligheden for at svare på høring af *forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.)*.

Danske Regioner ser positivt på mulighederne for at nedbringe sagsbehandlingstiden hos de respektive klagenævne, såvel i forhold til udbredelse af VE-projekter til gavn for den grønne omstilling som for andre samfundsnyttige planer og projekter.

Med lovforslaget lægges der op til, at tempoet for klagenævnets sagsbehandling af påklagede afgørelser om VE-projekter skal sættes op. VE-sagsområderne (solcelle- og vindmølleprojekter) er allerede en prioriteret opgave i [Mål- og resultatplan 2023](#) for Nævnenes Hus, hvor det fremgår, at klagenævnet skal træffe afgørelser inden for maksimalt 6 måneder om klagepunkter vedrørende VE-projekter. Det fremgår også af *udkast til lovforslaget* (side 20), at denne sagsbehandlingstid allerede er overholdt. I modsætning hertil oplever regionerne på andre områder, særligt på råstofområdet, lange sagsbehandlingstider – ofte mere end 2 år.

Under bemærkninger til *udkast til lovforslaget* (side 42) nævnes det eksplicit, at erhvervsministeren kan fastsætte yderligere mål for klagenævnets disponering af ressourcer og behandling af områder, der vurderes væsentlige for VE-udbygningen f.eks. projekter om Power-to-X eller infrastrukturanlæg til transport af grøn strøm mv. Da forsyning med råstoffer og håndtering af jordforurening ofte er en forudsætning for gennemførelse af VE-projekter, opfordrer

Danske Regioner til, at både jordforurening og råstofområdet tænkes ind i denne sammenhæng.

Danske Regioner har endvidere følgende bemærkninger til hovedpunkterne i lovforslaget:

Begrænsning af prøvelse til klagepunkter i VE-sager

I dag har klagenævnet mulighed for selv at tage forhold op, som vurderes væsentlige at træffe afgørelse omkring (ex officio). Med forslaget lægges der op til, at klagenævnene kun skal behandle de forhold, der er formuleret som et decideret klagepunkt. Klagenævnene har dog under alle omstændigheder pligt til at inddrage spørgsmål om overholdelse af EU-retten. Det er dog regionernes erfaring, at det ofte er klagepunkter, der vedrører EU-retten, der afstedkommer lange sagsbehandlingstider i klagenævnene.

Frist for oplysning af sager hos klagenævnene, herunder hjemmel til at afvise foreløbige klager

Danske Regioner ser det som positivt, at nævnene får hjemmel til at fastsætte frist for oplysning af sager hos klagenævnene, herunder hjemmel til at afvise foreløbige klager. Særligt i sager, hvor klage har opsættende virkning, kan indsendelse af endelig klage og oplysning af sagerne anvendes til at trække sagsbehandlingen, og dermed gennemførelsen af projektet, i langdrag.

Mål for klagenævnenes sagsbehandlingstid

Klagenævnene træffer allerede i dag afgørelser om VE-projekter med en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 6 måneder.

Det foreslås, at hjemlen til at fastsætte sagsbehandlingstiden for VE-projekter finansieres særskilt for ikke at medføre længere sagsbehandlingstider for andre områder hos klagenævnene.

Venlig hilsen

Bente Villumsen

Fra: [Isabella Leandri-Hansen](#)
Til: [EM NH JURA](#)
Cc: [DSBPOST](#)
Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love - journalnummer: 23/11864
Dato: 13. februar 2024 09:43:18
Vedhæftede filer: [image002.png](#)
[image003.gif](#)

Til Nævnenes Hus,

Vedr. journalnummer: 23/11864.

DSB takker for høringsmuligheden. DSB har ingen bemærkninger til høringen.

God dag.
Med venlig hilsen

Isabella Leandri-Hansen
Direktionsassistent

Koncernsekretariatet, DSB, CVR 25 05 00 53
Direkte 24689692, E-mail isle@dsb.dk

DSB Rejs med

Fra: EM NH JURA <Jura@naevneneshus.dk>

Sendt: 22. januar 2024 16:09

Til: EM NH JURA <Jura@naevneneshus.dk>

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love

Til høringsparterne

Hermed sendes udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.). Vedlagt er høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslaget. Høringen kan endvidere tilgås via <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/68351>.

Høringssvar bedes sendt til jura@naevneneshus.dk senest onsdag den 14. februar 2024 med angivelse af journalnummer: 23/11864.

Med venlig hilsen

IDA ELVIRA KÜSELER
Specialkonsulent

Energinet
Tonne Kjærsvvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
14. februar 2024

Forfatter:
SGL/SGL

NOTAT

HØRINGSSVAR - UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVN M.M

Energinet takker for muligheden for at komme med kommentarer til de foreslåede ændringer til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævn m.v.

Energinet har gennemgået lovforslaget med fokus på de emner, der har særlig betydning for Energinet, og har målrettet kommenteringen til disse.

1. Energinets bemærkninger

Energinet bemærker i forhold til anvendelsesområdet for lovforslagets § 1, 1. pkt. og § 2, 1. pkt., at der ved *'betydning for etablering af vedvarende energi i form af vindmøller eller solceller'* forstås såvel betydning for planlægning, projektlægning og opstilling af vindmøller og solceller som etablering af ledningsnet og tilslutning af vindmøller og solceller til elnettet ol.

Energinet forstår herved, at netinfrastrukturprojekter uanset deres sammenhæng og nødvendighed for at integrere vedvarende energi i det kollektive eltransmissionsnet ikke er omfattet af lovforslagets § 1, 1. pkt. og § 2, 1. pkt. og derved er underlagt Miljø- og Fødevareklagenævnets og Planklagenævnets sædvanlige prøvelse.

Eltransmissionsnettet er en forudsætning for udnyttelsen af vedvarende energi ligesom behovet for udbygningen heraf i al væsentlighed er drevet af vedvarende energi og i særdeleshed af vindmølle- og solcelleprojekter. På den baggrund, og for at indfri målene for udbygning af vedvarende energi, bør eltransmissionsprojekter underlægges samme prøvelse som vindmølle- og solcelleprojekter i medfør af lovforslagets § 1, pkt. 1 og § 2, pkt. 1 i det omfang, at det pågældende eltransmissionsprojekt er nødvendigt for at integrere vedvarende energi i transmissionsnettet.

For at sikre den tilstrækkelige netkapacitet til yderligere udbygning med vedvarende energi i transmissionsnettet, bør klager over eltransmissionsprojekter behandles så hurtigt og smidigt som muligt, så vindmølle- og solcelleprojekters tilslutning til transmissionsnettet ikke forsinkes, som følge af et eventuelt langstrakt klagesagsforløb. På den baggrund og for at sikre et ensartet forløb, vil det være hensigtsmæssigt, at eltransmissionsprojekter, som er nødvendige for at

integrere vedvarende energi i transmissionssystemet, afgøres efter de samme finansierede mål for nævnenes sagsbehandlingstid for solcelle- og vindmølleprojekter på 6 måneder.

Hvis nærværende høringssvar giver anledning til spørgsmål eller noget ønskes uddybet, kan Energinet kontaktes på myndighed@energinet.dk

Med venlig hilsen

Sisse Guldager Larsen
Energinet Myndighedsenheden

EM NH JURA

Fra: Dan Banja <es@es-daa.dk>
Sendt: 13. februar 2024 09:54
Til: EM NH JURA
Cc: Dan Banja
Emne: Høringer Miljø- og Fødevareklagenævnet, Planklagenævnet, Fremme af vedvarende energi og forskellige andre love j.nr 23/11864: ES 45-24.

Kategorier: Katrine

ES 45-24

Erhvervsflyvningens Sammenslutning (ES) takker for muligheden for at deltage i høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.).

ES støtter den foreslåede effektivisering af sagsbehandlingen og har ikke yderligere bemærkninger til de forskellige udkast.

Med venlig hilsen / Best Regards

Dan Banja

Oberstløjtnant / Lt. Colonel

Generalsekretær / Secretary-General

Vice-President ECOGAS & Member of GA.COM & CAS.COM

Blålersvej 51

DK-2990 Nivå

Mobil: +45 2480 2256

www.es-daa.dk

 Pas på miljøet - udskriv kun denne e-mail hvis det er nødvendigt.

 Only print this e-mail if necessary.

Til Nævnenes hus

Sendt til jura@naevneneshus.dk.

12. februar 2024

Sagsnr. 23/11864

Høringsvar Eurowind Energy – Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.) Lov om statsligt udpegede energiparker

Eurowind Energy takker for muligheden for at afgive høringsvar til udkast til forslag om ændring af bl.a. lov om ændring af Miljø- og Fødevareklagenævnet. Eurowind Energy ser meget positivt på lovforslaget, som implementerer dele af anbefalingerne fra NEKST-arbejdsgruppen "Mere sol og vind på land".

Det er Eurowind Energys opfordring, at lovforslaget også bør indeholde en mulighed for at indføre en mulighed for delvis hjemsendelse. Dette er også en anbefaling fra NEKST-arbejdsgruppen.

Klager bliver oftest tabt på fodfejl eller på mindre (formentlig) ubetydelige mangler i undersøgelser. Her vil det være gavnligt, at klagenævnet har mulighed for en delvis hjemsendelse, således at miljøkonsekvensrapporten og § 25-tilladelse kan suppleres – procesmæssigt med en kortere 14-dages høring af borgere og myndigheder som ændringen berører (på samme måde som PL § 27 stk. 2) og en enkelt politisk behandling (hvis det er en kommunen der er myndighed). Derimod bør plangrundlaget og de dele af miljørapport og § 25-tilladelsen, som ikke er mangelfulde, ikke skulle fornyes.

Et eksempel på dette kunne være i forbindelse med en væsentlighedsvurdering i forhold til et nærliggende natura-2000 område, hvor der bliver stillet et vilkår/afværgetiltag i § 25-tilladelsen af hensyn til en art på udpegningsgrundlaget.

Klagenævnet vurderer typisk, at når et afværgetiltag er nødvendigt kan det ikke udelukkes at der ikke er væsentlig påvirkning på det foreliggende grundlag. Dermed burde der have været gennemført fuld konsekvensvurdering. I princippet er alle undersøgelser gennemført, de nødvendige afværgetiltag er sikret, men sagen tabes alligevel. Tre linjer om at der er gennemført fuld konsekvensvurdering på den konkrete art havde været nok til ikke at tage klagen. I stedet skal hele processen gå om med en i bedste fald sagsbehandling på 2-3 år. Dette eksempel er der ikke ændret på med lovforslaget og Eurowind opfordrer til, at det genovervejes at tage dette forslag med i lovforslaget.

Med venlig hilsen

Søren Klinge, skl@eurowind.dk

Nævnenes Hus
Toldboden 2
DK - 8800 Viborg
Sendt på e-mail: jura@naevneneshus.dk
Vedr.: journalnummer 23/11864

14. februar 2024

E-mail: us@frinet.dk
Side 1 af 1

Høringssvar vedr. lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet og lov om Planklagenævnet.

FRI takker for at have modtaget lovforslaget i høring, som vi har valgt at besvare for så vidt angår de to ovennævnte lovændringer.

Fremme af VE ligger højt på FRI's agenda. Det samme gælder afbureaukratisering. Så i det lys er nedbringelse af hastigheden for klagesagsbehandling et godt initiativ. Men med den bemærkning, at det er væsentligt, at der i de enkelte bestemmelser er åbnet mulighed for at gøre undtagelse i særlige tilfælde.

Forslaget om, at manglende medvirken til oplysning af en klage inden for en given frist, kan medføre, at klagen kan afvises, er et fornuftigt skridt i den retning. På denne måde undgås foreløbige klager.

At klagen begrænses til det, der er klaget over, er ligeledes hensigtsmæssigt, men hvis der er flere klagere involveret i en sag, anbefales det, at de enkelte anbringender for så vidt muligt behandles parallelt af nævnet, så klagesager ikke kan træneres ved efterfølgende hjemvisning eller sagsanlæg.

Forslaget om begrænsning af klager til retslige spørgsmål giver anledning til at præcisere forholdet til EU-lovgivningen.

Lovbemærkningernes tekst "*Det bemærkes, at nævnene uanset lovforslaget dog ikke kan se bort fra åbenbare og væsentlige brud på EU-retten eller forvaltningsretlige garantiforskrifter i sin prøvelse*" indikerer allerede, at det kan blive svært at få intention med lovforslaget og virkelighed til at stemme overens her. FRI anbefaler derfor en mere præcis fortolkning af lovforslaget, som suppleres af eksempler og/eller regeloversigt, der viser, hvor lovforslaget vil kunne have en indskrænkende virkning.

Den korte sagsbehandlingstid på 6 måneder beror på ekstraordinær finansiering af klagenævnene, hvorfor det bør sikres, at der fortsat afsættes tilstrækkelige midler på Finansloven til at sikre den hurtige sagsbehandling, hvis de gode intentioner skal virkeliggøres.

Med venlig hilsen

Ulla Sassarsson
Vicedirektør, advokat

Nævnenes Hus
Sags.nr. 23/11864
Sendt pr. e-mail til jura@naevneneshus.dk

Den 12. februar 2021

Friluftsrådets hørings svar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.)

Friluftsrådet fremsender hermed kommentarer til udkast til lovforslaget hvor intentionen er at sikre hurtig, tilstrækkelig og effektiv udbygning med vedvarende energi i Danmark. Friluftsrådet er enig i lovforslagets del om, at der er behov for at finde løsninger som kan imødegå klimakrisen. Friluftsrådet mener dog, at det skal ske samtidig med at biodiversitetskrisen også prioriteres højt. Vi ser derfor med bekymring på flere takter i dette lovforslag, hvor der foreslås en reduceret prøvelse af spørgsmål om natur og miljø. Lovforslaget medfører i sin essens, at de generelle natur-, miljø- og landskabshensyn i dansk lov tilsidesættes i sager om vedvarende energi. Det mener Friluftsrådet ligger ud over de forringelser af natur og landskabsbeskyttelsen som allerede er besluttet.

Der lægges op til, at prøvelserne i klagenævnene, når klagen drejer sig om afgørelser, som har betydning for VE, skal reduceres til de forhold, som er formuleret som egentlige klagepunkter. Det kommer til at gælde for en lang række afgørelser efter natur, miljø- og planlovene og betyder, at alle klager over faglige og skønsmæssige vurderinger, ikke længere kan behandles i nævnene. Denne mulighed for at undlade at tage stilling til væsentlige faglige skøn, vil givet få negative konsekvenser for miljøet.

Uddybning

Lovforslaget vil indskrænke klageretten til retlig prøvelse. Det indebærer, at klagenævnet alene kan tage stilling til, om myndigheden har anvendt de rigtige regler og inddraget lovlige kriterier ved afgørelsen, herunder om der er deciderede fejl m.v. Retlig prøvelse sikrer derimod ikke, at VE-relaterede tilladelser er lovlige. For når borgere og organisationer fratages retten til fuld prøvelse i en række klagesager, betyder det, at det ikke længere er en mulighed for klagenævnene at tage stilling til, om myndighedernes afgørelser ligger inden for de rammer i lovbemærkningerne som Folketinget har fastlagt i for eksempel naturbeskyttelsesloven eller andre love. Med andre ord - om de faglige vurderinger er gode nok.

Lovforslags betydning for natur og miljø og dermed friluftslivets adgang til at benytte naturen

Det fremgår ingen steder i lovforslaget hvilke afgørelser, tilladelser, dispensationer eller planer der rammes af de forringede muligheder for at sikre natur- og miljølovgivningen overholdt. Det fremgår derimod af afsnit 7. om natur og miljømæssige konsekvenser, at lovforslaget ikke har nogen betydning herfor, og at lovforslaget omvendt vil kunne få positive konsekvenser for natur og miljø. Det er ikke begrundet og det er uklart hvad der menes. De klagesager Friluftsrådet ofte vinder afgøres netop med afsæt i at myndighederne ikke har taget de nødvendige hensyn i de konkrete afgørelser, dvs. at de faglige og skønsmæssige vurderinger er udeladt.

Det fremgår også af lovforslaget, at den begrænsede prøvelse ikke blot gælder for sager som direkte handler om et solcelleanlæg eller en vindmøllepark, men for **alle** sager, som kan siges at have en betydning for etablering af vedvarende energi. Friluftsrådet mener, det giver mulighed for meget vide fortolkninger som kan få konsekvenser da det er uklart i hvilken udstrækning det dækker. Friluftsrådet anbefaler derfor som et minimum, at lovforslaget fokuseres på at omhandle opstilling af et solcelleanlæg eller en vindmøllepark.

Konklusion

Lovforslaget vil betyde, at en række VE sager realiseres, selv om de ikke lever op til gældende lov om natur- og miljøbeskyttelse, alene fordi lovforslaget forbyder klagenævnene at tage stilling til klager om dette. Friluftsrådet vil derfor anbefale, at lovforslaget justeres, så klageretten **ikke** indskrænkes fra fuld prøvelse, til retlig prøvelse. Det vil sikre at beskyttelsesniveauet i den danske natur- og miljøbeskyttelseslovgivning opretholdes. Det betyder konkret, at de afgørelser der i dag kan påklages til fuld prøvelse (faglige vurderinger), fortsat er til fuld prøvelse.

Friluftsrådet håber derfor afslutningsvis, at lovforslaget tilrettes, så den foreslåede løsning på klimakrisen ikke ender med at forværre biodiversitetskrisen.

Med venlig hilsen

Annette Ritzau Eigaard
Naturpolitisk konsulent
Friluftsrådet
Ane@friluftsrådet.dk
Tlf.nr. 24 63 05 64

14. FEBRUAR 2024
GREEN POWER DENMARK
LANGEBROGADE 3H
1411 KØBENHAVN K

Nævnenes Hus
Att.: Ida Elvira Küselser
Toldboden 2
8800 Viborg

DOK. ANSVARLIG: MV
SEKRETÆR:
SAGSNR.: S2024-132
DOKNR: D2024-361829-01-2024

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.) (23/11864)

Green Power Denmark takker for muligheden om at kommentere på udkastet til forslag om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love.

Det er Green Power Denmarks opfattelse, at en smidig og effektiv klageproces er afgørende, for at vi kommer i mål med vores nationale klimamål. Branchen hilser derfor lovforslaget velkommen, idet Green Power Denmark håber, at det vil have en mærkbar effekt på udbygningen af vedvarende energi (VE) i Danmark.

Green Power Denmark bemærker, at der tidligere har været en praksis, hvor klagenævne unødigt har taget forhold op, som ikke har været omfattet af klagen. Det er Green Power Denmarks formodning, at forslaget vil kunne modvirke dette til gavn for smidigere klageproces. Det samme gælder forslaget om, at nævnenes prøvelse i VE-sager begrænses til kun retlige spørgsmål.

Green Power Denmark finder det positivt, at denne ændring sker på baggrund af, at man har lyttet til branchens ønske om at understøtte en mere effektiv og hurtig sagsbehandling af klager vedrørende vedvarende energi. Det har længe været et ønske, at prøvelse skal begrænses til forholdene i klagen, fremfor den tidligere 'kanbestemmelse'. Branchen stiller sig derudover positiv overfor, at nævne kan indsætte en frist for fremsendelse af både yderligere materialer og/eller udtalelser, da dette vil forhindre unødigt forsinkelse.

Green Power Denmark bemærker at eftersom Energiklagenævnet ikke har en selvstændig lovgivning i modsætning til Miljø og Fødevareklagenævnet såvel som Planklagenævnet, vil det kræve at der udstedes en bemyndigelse via en

bekendtgørelse før de fremsatte forslag vil gælde i sagsbehandlingen i dette nævn. Green Power Denmark opfordrer derfor til, at en sådan bekendtgørelse både er udarbejdet og trådt i kraft 1. juli 2024, sammen med lovforslaget for at sikre ensartethed i nævnenes samlede sagsbehandling.

Green Power Denmark vil samtidig opfordre til, at hvis en høring for en miljøvurdering igangsættes for d. 1. juli, men afsluttes efter d. 1. juli, skal alle klagesager uagtet hvornår klagen er indgivet, knyttede til høringen, afgøres efter de nye regler. Det skyldes, at i tilfælde af, at man måtte modtage to klager på hver sin side af ikrafttrædelsen d. 1. juli på den samme miljøvurdering, da vil klagerne skulle behandles under to forskellige regelsæt. Dette er yderst u hensigtsmæssigt.

Projekter med integreret forbrug og produktion & Power-to-X anlæg bør omfavnes af lovforslaget

Green Power Denmark opfordrer til, at man udover klager der vedrører afgørelser, som har betydning for etablering af vedvarende energi i form af vindmøller og solceller udvider lovforslaget til at omfatte energiforbrugende anlæg, som er integreret med en VE-produktion via en direkte linje. Produktions- og forbrugsanlæg med direkte linje er nærmere specificeret i Energistyrelsens "Ansøgningsvejledning til etablering af direkte linjer".

Projekter med integreret VE-produktion og grønt elforbrug vil påføres en unødigt risiko, hvis produktionen og forbruget ikke bliver behandlet ens ved en eventuel klagesag.

Green Power Denmark bemærker desuden, at Danmark har et selvstændigt nationalt mål om 4-6 GW elektrolysekapacitet i 2030, hvor energiforbrugende anlæg som Power-to-X(PtX) desuden er vigtige for opførelsen af VE.

Green Power Denmark opfordrer derfor til, at PtX specifikt omfavnes af lovforslaget i samme grad som vindmøller og solceller.

Supplerende forslag til ændringer i klagepraksis

Ét klagevindue pr. VE-projekt

På baggrund af den sløve udbygning af grøn energi i 2023, er der øget behov for yderligere tempo for at nå målsætningen om en firedobling af VE på land i 2030. Green Power Denmark anbefaler, at lovforslaget tilføjes en bestemmelse, der giver yderligere rygstød til udbygningen med VE i klageprocesserne.

Dette foreslår branchen at gøre, med en ny praksis for behandlingen af VE-projekter, så man pr. VE-projekt har ét klagevindue.

Det vil konkret betyde, at i tilfælde af et VE-projekt måtte være blevet påklaget og hjemvist til fornyet behandling hos kommunen af Nævnenes Hus, bør VE-projektet ikke kunne påklages igen, når klagen er håndteret.

I dag vil projektejereren først skulle indpasse de nødvendige ændringer, så klageforholdet ikke længere er relevante. VE-projektet vil efterfølgende skulle genansøges og igennem en høring, hvor der vil være mulighed for at påklage helt nye aspekter af projektet, som ikke tidligere har været beskrevet.

Vi ser ofte dette som en benyttet taktik fra modstandere af vedvarende energi om kontinuerligt at sende VE-projekter ud i klagesager. I tilfælde af at man ikke får medhold i sin klage, vil denne type af "klage-afsender" blot afgive et nyt klageforhold, som vil sende VE-projektet ud i en ny klagesag hos Nævnenes Hus.

Green Power Denmark vil gerne undgå denne praksis, hvor VE-projekter bliver unødigt forsinket, ved at skulle indgå i nye klagerunder for nye forhold, og hvor de potentielt havner i en decideret klagekarrusel.

En praksis om kun at have ét klagevindue vil betyde, at man stadig har de nuværende klagemuligheder- og rettigheder, når projektet første gang fremsendes i høring. Til gengæld har man pr. VE-projekt kun ét tidsrum, hvor VE-projektet kan påklages. I dette tidsrum har man imidlertid mulighed for at indsende samtlige af de klager, man måtte have.

Forslaget vil understøtte, at den grønne omstilling ikke forsinkes unødvendigt og at tilladelsesprocesserne omkring vedvarende energi strømlines yderligere.

VE-projekter som måtte være hjemvist til fornyet behandling hos kommunen, og hvor projektejereren udover håndtering af klageforholdene også ændrer projektets udformning eller placering markant, vil ikke være berettiget til at være omfattet af forslaget om 'ét projekt- ét klagevindue'.

Det er i øvrigt Green Power Danmarks betragtning, at sådan en stramning vil harmonere med lovforslagets sigte om, at Nævnenes Hus udelukkende skal behandle den oprindelige klage.

Afklaring af alle klagepunkter inden eventuel hjemvisning til fornyet behandling

Hvis et VE-projekt er påklaget på en række punkter, er der eksempler på, at det ikke er alle punkter, som behandles inden en eventuel hjemvisning af projektet til fornyet behandling.

Ved at afklare samtlige klagepunkter inden eventuel hjemvisning undgår man at påføre VE-projektet en unødvendig usikkerhed, der risikerer at forsinke VE-projektet betydeligt, da man sikrer, at projektet kan undgå yderligere hjemvisninger til fornyet behandling såfremt alle punkterne afklares i første ombæring.

Det er i den sammenhæng væsentligt, at der med hjemvisningen følger en præcisering af hvad der skal til for at rette op på de relevante punkter.

Isoleret set vil en afklaring af alle klagepunkter sikre væsentligt mere effektiv klageproces for VE-projekter, hvor man undgår en helt unødvendig forsinkelse forbundet med yderligere behandling. I kombination med ét klagevindue, hvor samtlige punkter afklares, vil man kunne sikre en grundig, effektiv og smidig tilladelsesproces.

En sådan praksis vil samtidig give den for VE-projektet relevante planmyndighed/kommune mere sikkerhed for at kunne lovliggøre den fulde mangel som plangrundlaget eller planprocessen måtte have haft.

Derfor opfordrer Green Power Denmark til, at en bestemmelse indføres om, at man for et VE-projekt skal alle klagepunkter behandles inden hjemvisning til fornyet behandling ligesom man for de relevante punkter beskriver, hvad der skal til for at rette op på punktet.

Muliggør supplerende miljøvurderinger – uden nye klagevinduer.

I tilfælde af påklagede forhold er afgrænset til miljøvurderingssspørgsmål, hvor visse miljøkonsekvenser ikke er blevet tilstrækkeligt afdækket, foreslår Green Power Denmark, at man bør muliggøre brugen af en begrænset supplerende miljøvurdering.

Konkret bør der skabes et nyt udgangspunkt, hvor man efterstræber at rette op på klagen vha. indhentning af de nødvendige oplysninger – fremfor at hjemvise hele plangrundlaget og man må starte forfra i den kommunale proces.

Den supplerende miljøvurdering vil udelukkende skulle afgrænses til det påklagede forhold, og afdække VE-projektets betydning for dette anliggende.

Det anerkendes samtidigt, at det ikke vil være samtlige miljøvurderingssspørgsmål, som vil kunne løses af en supplerende miljøvurdering, men at dette vil bero på en konkret vurdering, om hvorvidt en supplerende miljøvurdering vil være anvendelig for at løse et givent klageforhold.

Det vil efterfølgende kun være den supplerende miljøvurdering, som fagligt skal vurderes, og hvorvidt den tilstrækkeligt har afdækket det relevante miljøforhold.

VE-projektet vil dermed ikke skulle ud i nye høringer - som det er tilfældet i dag, hvis den supplerende miljøvurdering rettelig har afdækket klageforholdet, og påvist at VE-projektet kan opføres uden at påvirke negativt i forhold det undersøgte forhold.

Green Power Denmark vurderer at i tilfælde, hvor der ikke er klaget over andre forhold eller foretages ændringer i selve projektets udformning, bør der ikke være grundlag for at VE-projektet forsinkes unødigt ved at lade projektet gennemgå endnu et klagevindue. Det vil udelukkende være den supplerende miljøvurdering, som måtte gennemgå sådan et.

Måtte vores høringssvar give anledning til spørgsmål eller behov for uddybning, så står Green Power Denmark naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Green Power Denmark

Martin Voergaard

Konsulent

jura@naevneneshus.dk.
sagsnr. 23/11864.

Forsyningsstrategi energi
Direkte tlf. 27952171
E-mail: jawihe@hofor.dk
Journal nr. 23/11864
Dato 02.02.2024

Hørings svar, HOFOR

HOFOR vil gerne takke for muligheden for at afgive et høringssvar ifb. høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.)

HOFOR støtter op om intentionen i lovforslaget og ser gerne en hurtigere og mere effektiv sagsbehandling af klager i forbindelse med opstilling af vedvarende energi.

Det er positivt, at nævnene udelukkende skal fokusere på de forhold, der klages over, samt at der sættes mål for sagsbehandlingstiden. Ift. det sidste skal det dog understreges, at en tidsbegrænsning ikke må have negativ påvirkning af kvaliteten af klagebehandlingen.

For HOFOR er det imidlertid også vigtigt ift. en hurtigere og effektiv sagsbehandling, at der fortsat er fokus på den vejledning, som myndigheder giver forud for udarbejdelse af en miljøkonsekvensvurdering. Med mere klarhed over hvad der forventes af VE-opstiller, jo nemmere er det også at leve op til de krav, der stilles, hvilket også kan lette sagsbehandlingen og klagerne over vedvarende energi projekter.

Grundlæggende bakker HOFOR op om dette initiativ til at fremme en hurtigere og effektiv sagsbehandling ved opstilling af vedvarende energi.

Med venlig hilsen

Janne Wichard Henriksen

Til jura@naevneneshus.dk

KL's bemærkninger til forslag om ændring af love om klagenævn ift. vedvarende energi

Hermed KL's bemærkninger til *Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.)*

KL finder det overordnet positivt, at der tages initiativer for en mere effektiv klagesagsbehandling. Det er en vanskelig og vigtig opgave at sikre plangrundlaget for mere grøn energiproduktion og dermed tilsvarende vigtigt, at disse planer ikke sinkes unødigt i den efterfølgende klagesagsbehandling. KL bemærker dog samtidigt, at der er behov for en effektiv klagesagsbehandling generelt og ikke for VE-projekter alene. Det er derfor væsentligt, at en prioritering af klagesager vedrørende VE-anlæg ikke sker på bekostning af nævnenes øvrige sager.

Det er hensigtsmæssigt, at lovændringen sætter klare rammer for klagesagsbehandlingen, der begrænser mulighederne for politiske beslutninger kan forhales i klagesagsbehandlingen. KL findes det således også hensigtsmæssigt at klageadgang begrænses til at omhandle retslige forhold. KL vurderer dog at begrænsningen af nævnsprøvelsen til kun at omfatte retslige forhold, kan medføre at flere sager ender i en reel domstolsprøvelse, med de udgifter og forsinkelser dette medfører.

Lokal modstand med VE-projekter er ofte af central betydning i kommunerne planarbejde, hvor dialog og inddragelse er væsentlig for sikre opbakning til planerne. Mængden af klager kan ofte være udtryk for en lokal modstand mod VE-projekterne, hvorfor der bør være en fortløbende opmærksomhed på, at effektiviseringen af klageprocesserne sikrer lokale borgere den nødvendige retssikkerhed. Som KL også har nævnt i høringssvar til ændring af VE-loven og Grøn Pulje, er lokale gevinster ofte af central betydning for den lokale accept, hvorfor niveauet herfor vurderes at være af betydning for mængden af klager.

Der tages forbehold for politisk behandling af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Troels Graversen, chefkonsulent, KL

Dato: 8. februar 2024

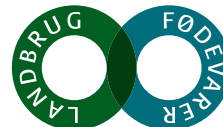
Sags ID: SAG-2024-00688
Dok. ID: 3420493

E-mail: TRGR@kl.dk
Direkte: 3370 3683

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 1

Dato 14. februar 2024
Side 1 af 2

Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Sendes pr. mail til jura@naevneneshus.dk

Høringssvar fra Landbrug & Fødevarer angående forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.) – jeres sagsnr. 23/11864

Landbrug & Fødevarer støtter overordnet op om behovet for effektivisering og nedbringelse af sagsbehandlingstiden i klagenævnene. Det er vigtigt for alle parter i en klageproces, at der kommer en hurtig afklaring af en verserende tvist. Det er positivt, at lovforslaget sker på baggrund af et ønske om at understøtte en effektiv og dermed hurtigere sagsbehandling af klager over afgørelser i forbindelse med projekter vedrørende vedvarende energi (VE).

Det er dog helt centralt, at et loft på sagsbehandlingstiderne for solceller og vindmøller ikke betyder, at ressourcerne flyttes fra andre sagsområder, hvor der også er lange sagsbehandlingstider. Det er derfor væsentligt for Landbrug & Fødevarer, at nævnene får tilført nok ressourcer til at løfte opgaven.

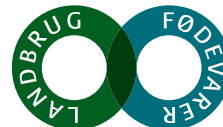
Landbrug & Fødevarer vil også benytte lejligheden til at bemærke, at en yderligere måde at nedbringe den samlede sagsbehandlingstid på et projekt/en sag vil være generelt at nedbringe afgørelser, der kører i gentagende "loops" mellem første og anden instans, hvor sagerne først afgøres ved Nævnet og derefter hjemvises for igen at blive påklaget. Det er u hensigtsmæssigt både for parterne i sagen og for sagsbehandlingstiden generelt.

Landbrug & Fødevarer finder det i øvrigt helt uacceptabelt, at man fjerner vores indstillingsret til Energiklagenævnet og erstatter de repræsentanter, der er udpeget i henhold hertil, med medlemmer med særlig økonomisk eller teknisk sagkundskab inden for elforsyning eller vedvarende energi udpeget af Erhvervsministeren. Vi anerkender, at det er helt centralt, at Energiklagenævnet har de rigtige kompetencer til at behandle sagerne. Det kan imidlertid sikres på anden vis ved at ministeren enten supplerer Energiklagenævnet med de nødvendige ressourcer, eller via klare retningslinjer for hvilke profiler Landbrug & Fødevarer indstiller.

Særligt vedrørende begrænsning af prøvelse i VE-sager

Landbrug & Fødevarer støtter den grønne omstilling og arbejder for at fjerne unødigt bureaukrati, u hensigtsmæssige opgavefordelinger og forvaltningsprocesser. Centralt er her en optimering af klagesagsbehandlingen i bl.a. VE-sager, og vi anskuer det som en mulighed for at fjerne en barriere, der ellers står i vejen for eller forsinker udbygningen af vedvarende energianlæg. Landbrug & Fødevarer støtter således den foreslåede begrænsning af prøvelse til klagepunkter og retlige spørgsmål i VE-sager.

Hjemlerne til begrænsningen af prøvelsen bør imidlertid (også) skrives ind i den relevante særlovgivning. At det skrives ind i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet og lov om

Planklagenævnet, stemmer efter vores opfattelse ikke overens med, at man sidste år fjernede alle klagebestemmelser fra hhv. lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet og lov om Planklagenævnet, og flyttede dem over i deres respektive særlove. Det betyder, at klagerrelevante bestemmelser (ved vedtagelsen af lovforslaget) nu er delt mellem flere love. Det gør det sværere for klagerne at orientere sig i deres rettigheder.

Opmærksomhedspunkter i forbindelse med effektivisering af sagsbehandlingen

Landbrug & Fødevarer ønsker imidlertid også at påpege, at forslaget frembringer en række retssikkerhedsmæssige bekymringer:

Frist til tilvejebringelse af et tilstrækkeligt grundlag

Det bør være en klar forudsætning, at det er tydeligt, hvad der forstås ved "et tilstrækkeligt grundlag", så klageren ikke kan være i tvivl om, hvordan kravet opfyldes.

Det bør samtidig være en forudsætning, at der tillægges klageren en rimelig frist (på ikke under 4 uger) til at indsende det supplerende materiale, da ufyldstgørende klager ofte skyldes enten et ukendskab til klageprocessen eller at det ikke har været muligt at skaffe det nødvendige materiale indenfor klagefristen.

Frist for indsendelse af supplerende oplysninger

Hvis sagen er så tilstrækkeligt belyst, at den kan behandles, jf. det foreslåede § 11a, stk. 1, er det en bekymring for os, hvis den alligevel efterfølgende kan afvises, fordi der er materiale, som klager/repræsentanten ikke kan eller vil fremsende, jf. det foreslåede § 11a, stk. 2. Manglende reaktion fra klager eller repræsentant *kan* blot være udtryk for, at der ikke er noget nyt at supplere med og må ikke føre til sagens afvisning.

Afskæring af yderligere oplysninger

Det kan forekomme uproportionelt for klagerne, at de afskæres fra at fremlægge supplerende oplysninger i sagen, jf. det foreslåede § 11a, stk. 3, hvis der derefter potentielt går flere måneder inden der falder en afgørelse i sagen.

En afskæring af yderligere oplysninger, bør – hvor dette anvendes – bruges som hos domstolene, hvor fristen for materiale er kendt i god tid i forvejen og klagens parter får mulighed for at indsende oplysninger frem til fristen.

Landbrug & Fødevarer står naturligvis til rådighed for uddybende kommentarer.

Med venlig hilsen

Helle Guldbrandt Lachmann
Jura
M +45 30582159
E hgl@lf.dk

Jens Astrup Madsen
Energichef
M +45 27 24 57 22
E ja@lf.dk

Anette Christiansen
Miljøchef
M +45 27245765
E anc@lf.dk

Til Nævnenes Hus
Sagsnr. 23/11864

Landdistrikternes Fællesråd
Rådhusgade 100
DK-8300 Odder
Tlf.: 61 313 636
Email: mail@landdistrikterne.dk
www.landdistrikterne.dk

CVR: 20257180

Dato: 14.02.2024

Enhed: Sekretariatet

Sagsbehandler: PHA

Svar på høring om udkast til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.)

Nævnenes Hus har den 22. januar 2024 sendt udkast til lovforslag om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love i høring. Formålet med lovforslaget er at understøtte en effektiv og hurtigere sagsbehandling af klager over afgørelser i forbindelse med projekter vedrørende vedvarende energi (VE).

Landdistrikternes Fællesråd forstår behovet for at sætte tempoet op på den grønne omstilling, herunder opsætning af nye VE-anlæg på land. Mere effektive sagsbehandlinger ifm. VE-sager kan være et skridt i den rigtige retning, men man bør efterstræbe at effektivisere sagsbehandlingen uden at svække retsstillingen for naboer og lokalsamfund. Derfor mener Landdistrikternes Fællesråd helt overordnet, at en begrænset prøvelse af klager i VE-sager er den forkerte vej at gå.

Dog er det værd at nævne, at såfremt der måtte være klagemuligheder der ud fra tidligere afgørelser, kun kan have den konsekvens, at sagsbehandlingstiden på VE-anlægget forlænges yderligere uden nogen form for reelle ændringer i VE-projektet, så kan der i sådanne tilfælde overvejes at ændre i klageadgangen via lovændring.

Landdistrikternes Fællesråd anser dog den lokale modstand mod VE-anlæg som den primære grund til at udbygningen af vindmølle- og solcelleanlæg ikke går hurtigere. Vil man sætte tempoet på udbygningen op, bør man i stedet forbedre vilkårene for de naboer og lokalsamfund, der skal leve med generne af de nye VE-anlæg. Her handler det om at opbygge tilliden mellem lokale aktører, kommune og energiselskaber, derfor er nærværende lovforslag et skridt i den forkerte retning.

Helt konkret mener vi ikke, at følgende elementer i lovforslaget bidrager til at fremme den grønne omstilling:

- 1) Begrænsning af prøvelse til klagepunkter
- 2) Begrænsning af prøvelse til retlige spørgsmål i VE-sager
- 3) Frist for oplysning af sager hos klagenævnene, herunder hjemmel til at afvise foreløbige klager

Disse tiltag vil i vores perspektiv være med til at svække retsstillingen for naboer og lokalsamfund og bidrage til en oplevelse af manglende inddragelse ifm. opstillingen af nye VE-anlæg.

Landdistrikternes Fællesråd står til rådighed for yderligere dialog og sparring.

Med venlig hilsen

Landdistrikternes Fællesråd

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. H. D. S.', written in a cursive style.

Steffen Damsgaard
Formand

EM NH JURA

Fra: Peter Pagh <peter.pagh@jur.ku.dk>
Sendt: 6. februar 2024 12:57
Til: EM NH JURA
Emne: Høringsudkast til forslag til lov om ændring af Miljø- og Fødevarerklagenævnet m.fl.

Kategorier: Katrine

Til Nævnenes hus

Det fremgår af høringsportalen (<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/68351>), at Nævnenes Hus har sendt et lovudkast til ændring af de forskellige love om klage til uafhængige nævn i høring, og af høringsbrevet fremgår, at kommentarer kan fremsendes pr. e-mail til jura@naevneneshus.dk.

Hertil bemærkes indledningsvis, at jeg er noget uforstående over for, at Nævnenes Hus kan fremsende udkast til lovforslag i høring, da Nævnenes Hus er en samling af uafhængige statslige klagemyndigheder, hvorfor det er noget vanskelig at se, hvordan Nævnenes Hus skulle kunne fremsætte lovforslag – eller at det i øvrigt henhører under Nævnenes Hus' opgaver at udarbejde udkast til lovforslag. I forhold til den almindelige konstitutionelle forståelse og magtdeling, skal Nævnenes Hus og de forskellige klagenævn, naturligvis høres, når der udarbejdes udkast til lovforslag, der berører nævnenes virksomhed, som det foreliggende. Hertil kommer, at jeg har meget vanskelig ved at se, hvordan fremsættelse af lovudkast henhører under opgaverne for Nævnenes Hus, der som jeg har forstået det er plaget af stor arbejdspress og mange klagesager, og derfor ikke kan forventes at have ledige ressourcer til at påtage sig tunge arbejdsopgaver med udarbejdelse af lovudkast med henblik på senere fremsættelse i Folketinget. Efter at have læst bemærkningerne til lovudkastet fremstår det, da heller ikke som en blomst, der er groet i Nævnenes Hus, men derimod som udtryk for Erhvervsministeriets og regeringens ønsker og overvejelser. På denne baggrund må det anses for problematisk, at lovudkastet i høringsbrevet fremstår som Nævnenes Hus' lovudkast, da det kan skabe tvivl om uafhængigheden af de forskellige klagenævn i Nævnenes Hus.

I forhold til teksten i lovudkastet er jeg noget uforstående over for, at bemærkningerne helt forbigår ændringerne af VE-direktivet ved direktiv 2023/2413, da disse ændringer netop tog sigte på en hurtige afgørelsesproces for VE-anlæg. Selv om der er tale om en ganske kompliceret ordning i VE-direktivets ændrede regler, burde det dog som minimum oplyses, at der ikke med lovudkastet er taget stilling til, hvordan disse ændringer skal gennemføres i dansk ret...

Med hensyn til den begrænsning af klagenævnenes prøvelse, som der lægges op til i lovudkastet, bør det tydeliggøres, om det er meningen med lovudkastet at fravige den efter EU-retten gældende pligt til at sikre, at der ikke meddeles tilladelser i modstrid med EU-retten, da formuleringerne på dette helt centrale punkt er tvetydige.

Endelig bemærkes, at den nuværende opdeling af arbejdsopgaver og kompetence mellem Planklagenævnet og Miljø- og Fødevarerklagenævnet, i sig selv bidrager til at forlænge både sagstid og arbejdsmængde, og at dette naturligvis også gælder for VE-anlæg, hvor der i mange tilfælde føres klagesager i begge klagenævn med de stort set samme indsigelser, hvorfor det brude overvejes at gå tilbage til den tidligere ordning under Natur- og Miljøklagenævnet hvor klagerne blev behandlet samlet og i den forbindelse tillige integrerer byggesagsenheden under et fælles klagenævn, så den nuværende ordning, hvor klager over samme projekt kører i forskellige rekursorganer. Men også for en sådan ændring må tilrådes rettidig omhu og større omtanke end, hvad der kendetegner det foreliggende lovudkast.

Med venlig hilsen

Peter Pagh,
professor miljøret ved Københavns Universitets Juridiske Fakultet

REU

**Rådet for de grundlæggende
Erhvervsrettede Uddannelser**

Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
(Sendt pr. e-mail til: Jura@naevneneshus.dk)

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelsers (REUs) høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Effektivisering af sagsbehandlingen i Planklagenævnet, Miljø- og Fødevareklagenævnet og Energiklagenævnet m.v.)

Nævnenes Hus har ved mail af den 30. januar 2024 fremsendt høring vedr. nævnte udkast til lovforslag.

REU har haft udkastet i skriftlig høring blandt rådet medlemmer m.v. og har på den baggrund følgende bemærkninger:

Rådet støtter det i udkastet indeholdte forslag om at indsætte en udtrykkelig hjemmel til ad hoc beskikkelse af stedfortrædere i Tvistighedsnævnet, hvor de faste medlemmer og deres stedfortrædere ikke har mulighed for at deltage i nævnsmøder.

Rådet har ikke yderligere bemærkninger til lovforslaget.

Venlig hilsen

Stina Vrang Elias
Formand

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU)

Rådssekretær
Per Pagh Aarestrup
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
Tlf 3392 7332
e-mail: reu@uvm.dk

9. februar 2024

Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Att. Ida Elvira Kùseler

Roskilde d. 7. februar 2024

Høring: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, lov om Planklagenævnet, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (23/11864). Vort sagsnr. H 1634.

Vikingeskibsmuseet har modtaget ovennævnte høringssag.

Vikingeskibsmuseet skal i den anledning udtale, at der ikke er bemærkninger til det ansøgte.

Ansøger bør dog være opmærksom på Museumslovens § 29h stk.1, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrage gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standses.

Med venlig hilsen

Kirsti Pedersen, museumsinspektør

side 1/1

Vikingeskibsmuseet
Vindeboder 12
4000 Roskilde

Telefon: 46 30 02 00

Fax: 46 30 02 01

museum@vikingeskibsmuseet.dk

www.vikingeskibsmuseet.dk

Kirsti Pedersen

Museumsinspektør

kpe@vikingeskibsmuseet.dk